

Abonamentul:

Prețul foii »Libertatea« e următorul:
pe 1 an 8 cor.; pe 1/2 an 4 cor.
Pentru economi, numai 5 cor. pe an!
Foia interesantă, ilustrată, și »Tovărășia«
să dau gratis, tuturor abonenților »Libertății«
pentru prețurile de sus.
Pentru România pe an 25 Lei.

LIBERTATEA

Apare în fiecare Sâmbătă.

Inserțiuni:

1 pagină 60 cor., 1/2 pag. 20 c., 1/4 pag. 10 cor.
etc. — La inserate ce să dau de mai multe ori, să fac reduceri de taxă.

Inserțiunile ca și abon. să plătesc înainte.

Manuscripte nu să dau înapoi.

Archiereii în casa magnaților.

Mercuri în 8 Maiu, s'a pertractat în casa magnaților (instanța a doua a dietei, prin care trebuie să treacă ori-ce lege adusă de dietă, că altfel nu poate ajunge lege), legea școlară a guvernului.

Din casa magnaților fac parte, prin posturile înalte ce ocupă, și toți Episcopii și Metropoliții țării, fără să trebuiască să fie aleși de cineva, — apoi mulțime de grofi, nemeși și bărbați de frunte, numiți acolo de M. Sa, pe viață, ca judecători de instanță mai înaltă peste legile ce le croește și aduce dieta deputaților aleși de popoarele țării.

S'au dus la această ședință a înaltului scaun pentru furiere de legi, toți episcopii noștri români, gr.-or. și gr.-cat., afară de amonșitul și maghiaronul episcop Szabó dela Gherla, care nici la statul episcopesc din Blaj, care a protestat în scris contra acestei legi înainte de adunările de protestare n'a luat parte.

Purtarea archiereilor noștri a fost bărbătească și demnă.

Când la orele 11^{1/2} s'a adus înainte planul de lege despre plata învățătorilor dela școlaele profesionale și comunale, — un magnat, Beóthy Zsolt s'a ridicat și a cerut, că toate școlaele țării să fie prefăcute de-adreptul în școli de stat! (Așadar' cu mult mai mult ca ce cere legea de față).

S'a ridicat atunci episcopul sîrbesc Lucian Bogdanovici, și a ținut o vorbire în contra planului școlar al lui Apponyi. Spune că poporul sîrbesc nu e în potrița învățării limbii maghiare prin școlae, dar' cere să fie cinstite drepturile de limbă și naționalitate ale Sîrbilor!

A luat apoi cuvînt episcopul ev., săsesc Teutsch (Sibiui) care arată părerea bisericii săsești ardelene, arătată de altfel și prin memorandum ce au înaintat la guvern contra acestei legi.

Era ora 12 și 1/2, cînd I. P. S. Metropolitul Ioan Meșianu a ajuns la cuvînt. Bătrînul arhieru a rostit cu vioiciune și bărbăție o vorbire (în care le-a spus următoarele:

Exceleța Voastră, domnule Preșident! Ilustri Magnați!

Deși e de prevăzut, că ridicarea cuvîntului în contra planului de lege de sub pertractare, va stîrni neplăcere la o parte a publicului, și poate că și la unii dintre domnii magnați, totuși încredințat, că acest însemnat plan de lege vatămă greu dreptul bisericii mele, și astfel ta e în interesese vitale ale credincioșilor mei, îmi

țin de datorință patriotică să arăt marile îngrijiri ale credincioșilor mei față cu acel plan de lege, cerînd vindicarea rețelilor!

De cumva scopul acestui plan de lege ar fi, învățarea limbii maghiare în măsură mai mare, cred că n'ar fi nimeni care n'ar dori aceasta, dacă s'ar putea ajunge fără a să neglijia celelalte obiecte de învățămînt și fără ca tinerimea școlară să fie împelcătă în însușirea celor mai de lipsă cunoștințe elementare.

Dar' pe lingă toată dorița aceasta, am credința tare, că scopul urmărit e peste putință să fie ajuns, chiar da' s'ar jertfi însemnatele interese ale creșterii poporale, pentru-că ce învață copilu în frageda etate, în 3—4 ore de școală, iarăși uită în timpul lung petrecut în societatea care-l înconjură. Țin deci de dreaptă temerea că siluirea scopurilor cuprinse în acel plan de lege, are să stîrnească nemulțumire și amărăciune generală în cercurile cetățenilor de limbă nemaghiară, nemulțumiri și amărăciuni, cari vor slăbi iubirea și buna înțelegere, atît de mult dorită, între cetățenii iubitei noastre patrii!

Dacă socotim domnilor, că statul nostru, deși cu mai multe limbi, trăiește de o mie de ani, și cînd a fost în primejdii, totdeauna a fost apărat de toți cetățenii săi, fără deosebire de limbă, atunci trebuie să ne încredințăm, că puterea statului nu stă în unitatea limbii, ci în unitatea iubirii de patrie, care leagă popoarele la oaltă.

Dacă vom cerceta mai departe, ce e mai de folos patriei, lățirea silnică a limbii statului, ori întărirea unei înțelegeri între cetățeni, eu, întemeiat pe experiență, țin că aceasta din urmă mai bine întărește și apăra statul decît cea dintîi!

(I. P. S. Metropolit citează aci părerile lui Wesselényi în dieta din 1848, care cerea aducere de legi cari să ocrotească pe toate popoarele, spre întărirea patriei! Urmează apoi:)

Noi suntem de părerea, că trebuie încungiuat tot ce slăbește iubirea cetățenilor între-olaltă, fără deosebire de limbă și de lege!

Și iubirea aceasta o slăbește tare planul de lege de sub dezbateri, care să lovește de drepturile cele

mai naturale, chezeșuite prin mai multe legi fundamentale pe sama naționalităților nemaghiare, în special de dreptul de a să desvolta și cultiva în limbalor maternă, în deplină libertate!

Față de toate acestea, legea de sub pertractare cuprinde o grea vătămare de drept în cei mai mulți paragrafi ai săi.

E adevărat, că proiectul de lege pune în vedere ajutor de stat acolo unde va fi de lipsă, însă în schimbul acelui ajutor confișcă dela confesiuni cele mai esențiale drepturi, precum este dreptul denumirii și al disciplinării învățătorilor și alte asemenea.

Deci aceea ce dă confesiunilor cu o mână, ia cu cealaltă!

Mă restrîng numai a mai spune, că și din punct de vedere pedagogic aș putea dificalta legea asta. Dar' dacă cele până aci înșirate umai pe scurt nu vor încredința pe domni magnați aspre scăderile legii, tot de pîsos vor fi și alte dovezi fie oicît de valoroase! Mulțumid deci pentru că ați binevo a mă asculta, declar că nu rimesc planul de lege nici în genal, nici ca temei pentru dezbateri amănunțite*.

Auat apoi cuvînt P. S. Sa Episcopul Aradului Ioan Papp, spunîd că dacă guvernul n'ar vrea 'ta decît răspîndirea limbii mghiare și îmbunătățirea sortii vătătorilor, — asta ar putea-o'ace și fără a vătăma neatințare (autonomia) bisericilor! Dar' acest plan are și alte scopuri cunse! Legea asta cere ca acolunde i-să pare că nu s'a învăț destul ungurește, guvernul săpoată închide școlae! Cu asta zoi poate abuza (poate face volnie) cum vrea!

De aca trebuie să exprime protestul bisericii față cu acest plan de lege, ce atacă drepturile bisericii și a cetățenilor! Nu primest această lege!

Episcopii gr.-cat. al Lugojului Dr. V. Hosszu, își ridică și dsa cuvînt tot contra acestei legi, e care în forma în care e a-să înainte, nu o poate primi, ind' adînc vătămătoare și peru biserica greco-catolică. În diesa Sf. Sale sunt 83 școlae, dinari, după aducerea acestei și, cel puțin 30 vor fi silite să închidă. Arată nedreptățile ge ce să fac bisericii de azi în această lege — și nu o prime.

Fiind timpuînaintat, iar' ca mâne, Joi, fîd sârbătoare la apuseni, — pședintele intrerupe discuția ntru acea zi Mercuri, avînd aș' urma azi Vineri (10 Maiu n) Despre dezbaterile de azi la-are să vor ridica ceialaltă epîpi români, — vom da samă numărul viitor.

Liber — dară cu fere pe picioare...

Să vede că guvernul e silit totuși a aduce legea electorală pe care s'a legat că o va aduce cînd a primit din mînilor Maestății Sale frînele de cîrmuire a țării, — un fel de lege cu vot universal.

Dar' fiindcă cei acum la putere nu doresc sincer votul universal (pentru toți), acum numai cu aceea își sparg capul, că ce șuruburi (șiroafe) să-i pună, pe cari la alegeri strîngîndu-le slujbașii, să doară pe popor, cît să nu să poată folosi cum să cade de dreptul dat lui prin lege. Să fie o lege ce îți dă dreptul, dar' prin apucături blăstămate poate să siluiască pe mulți a nu să folosi de el!

Că lucrul acesta așa e, să vede din un articol al foii partidului poporal catolic, care în numărul dela 7 Maiu scrie:

„...stînd în pragul lărgirii dreptului de alegere, o să avem lipsă de atitea mijloace profilactice (stîngenoare, împedcătoare), de cite poate azi nici nu ne gîndim!“

Partidul poporal catolic e partid la putere, în tovărășie cu koșuthiștii, — și dară ceea-ce foaia lui spune, o spune știind că ce să pregătește. Și din asta vedem, că nu de o lege de vot obștesc adevărat e vorba, ci de o lege, de care să atirne atitea pișcători pentru popor, cît în întreg luat, să fie mai mult o mișelie, decît de o lege cinstită, cum a dorit'o Maestatea Sa și cum în Austria s'a și adus.

Foaia socialistilor „Népszava“ scriind despre aceste pișcători îndreptate și contra muncitorilor socialisti, ca și contra naționalităților, zice:

„Apoi da. Ei au lipsă de mijloace profilactice (opritori), în potrița urmărilor ce le va avea lărgirea dreptului de alegere. Asta e politica lor. Cu mai puține cuvinte, nimeni n'a zugrăvit mai adevărat înșelarea țării prin coaliție, ca aceste citeva cuvinte a foii popilor catolici. „Eroii“ luptei naționale (koșuthiștii și ortacii) sunt îndatorati a aduce legea de vot universal, ori-cît de rău le-ar cădea. Iar' aceasta va însemna pierdere de teren pentru domnia bogătanilor și pentru a catolicilor. Și „primejdia“ asta trebuie stînginită prin „mijloace profilactice“.

„Asta-i tocmai așa, — zice Népszava — ca și cînd slobozi pe rob din temnița lui neagră, la aer curat, dar' mai înainte îi legi de picioare niște fere de cite jumătate de majă!...“ Acum du-te.

Inimile bune, răspund.

— Pe altarul culturii rom. —

„Să ne îmbrăcăm în
arma luminii!“
Ap. Pavel.

În săptămîna cea mare au intrat daruri pentru înălțarea gimnaziului din Brad, dela următorii binefăcători:
Danil David, senator magistr. în Orăștie K 200
Șoimul, institut de credit și economii în Vașcău . . . K 50
George Moldovan, not pens. în Băița rata III. K 20
Silviu Cutean, locot. Viena, rata I. din K 200 K 20
Enea Joldea, diacon Inv. Hăl-magiu, rata I. din K 200 K 20
Costa Diminescu, primar comunal Ciacova K 10
Cornel Pinciu, pretor, Ciacova K 5
Ioan Pinciu, presb. » K 5
Dr. Iuliu Coste, adv. » K 5
Teodor Ifkovits, com. » K 3
Richard Tikatsch, apotecar Ciacova K 3
Ion Gruescu, Inv. Ciacova K 2
Marcu Micu, Ciacova K 1
Victor Șerb, notar Ciacova K 1

Să ne iubim biserica, școlae și patria și să jertfim totul pentru ele și ziua învierii va trebui să ne sosiască!

T. Liviu.

Drepti de silă.

Ce a dat guvernul lui Kossuth-Apponyi, Croaților? Cam tot ce au dorit!

Până koșuthiștii erau încă ei de cătră pămînt și luptau să răstoarne pe Tisza, — să daseră pe lingă Croați, cari au și ei 40 de deputați în dieta din Pesta, — și ca să aibă și sprîjinul lor în cazuri de lipsă, le făgăduiseră multe bune, de vor ajunge ei la putere. Croații le-au și făcut bucurosi ochi dulci...

Ajungînd la putere făgăduitorii de ieri, — Croații să ridicară acum cu cereri naționale mai mari chiar ca înainte vreme, — și guvernul năzdrăvan al lui Kossuth și Apponyi, acum nu le poate zice ba, ci trebuie să le împlinească cererile lor altfel drepte, naționale!

Le-ar respinge ei cu dragă inimă, dar' și-au sculat destul în cap toate popoarele din țară prin legea despre școli, și au 25 deputați nemaghiari în dietă, și de nu le fac pe voe, cei 40 de deputați croați s'ar putea alătura uneori la opoziția din dietă, cînd au și ei cuvînt, — și asta li-ar fi koșuthiștilor tare neplăcut!

Deputații croați au simțit această strîmtoare a guvernului și acum i-au cerut plata poliței subscrise pe vremi, i-au cerut libertăți naționale nouă în Croația.

Și săptămîna trecută, în cite-va consfătuiri cu ministri, — ei au și cîștigat cam tot ce au dorit!

Guvernul s'a învoit anume, să se facă în Croația următoarele schimbări spre plăcerea Croaților:

la postă toate tipăriturile să fie de acum încolo în limba croată,

pusă însă, la locul al doilea, în de mărturie, și limba ungurească;

la stațiile trenurilor de stat tablele cu numirea și cu toate celelalte scrisori, să fie de aci încolo scrise croațește;

limba oficioasă de atingere cu publicul la stații și pe trenuri în Croația, să fie cea croată, și numai în lăuntru în cancelarie, acolo unde nu-i aude nime, slujbașii mai țin și limba ungurească în scrisori, — ca să fie pricepută la controla ce să face în ministerul din Pesta;

la tren în Croația nu mai pot fi numiți slujbași cari nu știu limba croată;

tot așa la oficiile de pădurărit ale țerișoarei;

și în toate celelalte slujbe de stat, în cari numirea slujbașilor să face de guvern;

în ori-ce fel de hirtii și scrisori, numirea comunelor, să pune întii în limba croată,

și numai după ea, în parenteză, și numirea ungurească, — ceea-ce pîn'aci era întors;

din vămile și competențele și dările ce guvernul le adună în Croația, trebuie să dee o parte mai mare Croaților pentru a o putea folosi la ajutorarea industriei și culturii lor croate!

Școli ungurești mai sunt abia de sămîntă, și Croații le strîng de-a binele în curele, încît abia mai pot răsufli, — luînd pildă dela cei din Pesta.

Și toate cele înșirate mai sus, guvernul lui Kossuth-Apponyi, le-a dat Croaților în săptămîna trecută, ca să aibă pace macar de ei!

Corbul, cu cașu 'n gură.

— Bud. Hirlap, imperialistul maghiarului celei cu 30 milioane de unguri, cîntă frumos Croaților. —

Stai să nu cunoști pe „Budapesti Hirlap“, această foaie incarnat soviniștă, care mai anii trecuți a ridicat steagul unui mare vis al Maghiarilor: de a vedea cu ochii Ungaria cu 30 de milioane de Maghiari! O înțelegea asta așa, că să să maghiarizeze și frunză și iarbă, dintr'o margine de țară până în cealaltă. Nimeni să nu fie cruțat. Toți să fie maghiari cîți stau sub stăpînirea Coroanei ungare.

Și cum sub această coroană stă și Croația-Slavonia „Hirlap“-ul nu făcea deosebire nici cu Croații. Să va face întii maghiarizarea aici în căldarea cea mare, apoi să va răvârșă spuma ferbinte și peste mica vatră croată, pe care o va coperi cu aceeași spumă, care acopere țara-mamă!...

Așa cerea pînă era foaie de opoziție, contrară guvernului lui Tisza, pe care le injura că nu duc, cu foc și pară, în îndeplinire cît mai iute acest mare vis maghiar!

Banca Națională a României.

SITUAȚIUNE SUMARA

1906 15 Aprilie.		1907 7 Aprilie. 14 Aprilie.	
ACTIV			
105.317.461	{74,192.461 Rezerva metalică Aur 80,725.604 {31,125.000 " Trate Aur 33,595.000}	114,409.336	114,320.604
1,5546.88	Argint și diverse monete	1,550.396	1,457.475
50,238.229	Portofoliu Român și Străin	72,239.353	66,056.661
24,180.258	{*) Impr. contra ef. publice 9,856.900 { " " in cont curent 19,624.296}	28,787.068	29,481.196
11,999.924	Fonduri publice	11,999.924	11,999.924
14,983.507	Efectele fondului de rezervă	15,931.524	15,931.524
2,914.292	" " amortizarea imob. și material	3,265.121	3,265.121
5,768.182	Imobili	5,872.615	5,872.615
602.231	Mobilier și Masini de Imprimerie	639.261	639.261
604.700	Cheltuieli de Administrație	526.054	626.290
82,513.980	Depozite libere	98,090.567	97,557.897
—	" " ct provizoriu	79.000	79.000
21,422.756	Compturi curinți	15,964.614	25,949.298
19,214.097	Compturi de valori	21,702.220	22,474.202
341,448.162		391,057.053	395,711.080
PASIV			
12,000.000	Capital	12,000.000	12,000.000
21,036.346	Fond de rezervă	22,726.229	22,726.229
3,105.044	Fondul amortizării mobilelor și material	3,373.692	3,373.692
222,800.230	Bilete de Bancă în circulație	253,869.600	258,984.100
677.425	Dobinzi și beneficii diverse	917.965	990.162
81,307.230	Depozite de retras	98,090.567	97,557.897
—	" " ct. provizoriu	79.000	79.000
—	Compturi curinți	—	—
341,448.162		391,057.053	395,711.080

Scomptul 5%.
*) Dobinda 5%.

O femeie casnică.

Să cauta o femeie din casa bună, pricepută la lucrurile casei precum și la ale grădinei, să știe ceți și scrie, în etate de sub 35 ani.

Pentru informațiuni mai detaliate a să adresa la „O. O.” în Zám, Hunyad m. post-restante.

Casă de vânzare.

Casa cu Nr. 21 din »strada mare a timarilor« în Orăștie, este de vânzare din mână liberă.

Are 4 odăi, cămară, pivniță, 3 cugne, și cuptor pentru brutărie (pecărie), grădină.

A să adresa în curte la locuitorii casei, cari mă vor aviza

IOAN MUNTEAN
proprietarul casei.

3-3 (85).

Abonamentul nostru.

„Libertatea” e cu 8 cor. pe an. Economilor însă, o dăm cu preț scăzut la

numai 5 cor. pe an!

„Foaia Interesantă” ca adaus literar ilustrat (cu chipuri) și „Tovărășia” ca adaus cu povețe economice,

— le capătă gratis toți abonenții foii „Libertatea” pentru prețul de mai sus.

Ba facem o înlesnire și mai mare. Și anume: Dacă 5, ori mai mulți inși dintr'o comună (ori vecini într'o parte de comună) cer ca foile lor, a toți 5, să le vină toate pe numele unuia din ei, dela care ceialalți și-le duc Dumineca, — apoi li-să dă „Libertatea” cu „Foaia Interesantă” și „Tovărășia” împreună,

cu numai 4 cor. 40 fil. de unul, pe anul întreg, (adecă 5 abonați plătesc 22 cor. pe an, 11 cor. pe 1/2 an).

Și așa putem spune, că în toată țara, nu numai la noi Ro-

mâni, dar și la celelalte po-poare mai bogate, nu să gă-sesc pentru popor foi mai ieftine, cu atât de multe știri din lumea politică și din miș-cările naționale, apoi cu cetanie de petrecere și chipuri frumoase, și și cu atâtea povețe economice, — ca foile noastre!

Și — băgați bine de samă acest lucru: „Libertatea” e scrisă în graiu așa de popular, încit și cel din urmă țaran o poate pice-pe deplin și peste tot locul! Nici vorbirile din dietă, nici alte știri ori articli, nu dăm, decit în graiu pe înțelesul tu-turor!

Cumpărați: **POEZII** de Victor Bontescu un volum elegant și bine apreciat, franco cu Cor. 1.60.

„RAZE DE LUNĂ” nuvele și schițe de V. E. Moldovan, cu subiecte alese din viața poporului român, de sus și de jos, franco Cor. 1.60.

Vrei să ai

o carte minunată pe un preț neînsemnat? Trimite la Administrația „Foi Interesante” în Orăștie (Szászváros) 1 cor., și vei căpăta un volum mare, legat în table moi, cuprinzând „Foaia Interesantă” de pe un an și șasă săptămâni dindu-ți: **pe 220 fețe**

196 chipuri

și sute de poezii, nuvele, povești, pilduri, povețe, glume și cuvinte înțelepte.

Ai una din cele mai frumoase cărți de petrecere și învățătură, pen-tru o biată de coroană.

Pentru ca cartea să Vă meargă plătită pe postă, puneți și 30 de fileri de postă, căci fiind mare și grea, legată, atita e plata la postă pentru ea.

La ciobanul român!

P. T.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului pu-blic, ca mi-am deschis în Orăștie, în strada tirgu-lui Nr. 7 (în casele hotelului „COROANA”) o

prăvălie de pielărie

cu totul modernă și bogat asortată, corăspunzind deplin cerințelor timpului.

În urma praxeii mele câștigată prin serviciul de 12 ani în branșa asta, cum și în virtutea legăturilor mele cu firme mari și cu fabrici de rangul prim din țară și din străinătate, — mă aflu în acea poziție plă-cută, că pot să servesc onoratului public totdeauna cu articli de pielărie de cea mai bună calitate, și pe lângă prețurile cele mai favorabile, putînd să câștig deplina mulțumire a on. clientele.

Recomandînd prăvălia mea de piele în atențiunea onoratului public și cerîndu-i binevoitorul sprijin, — semnez

Artemiu R. Brassai.

Casă de vânzare.

Casa din strada Prundului (Porond utca) Nr. 14, colțul de cătră rîu, cu poziție po-trivită pentru circimă sau bol-tiță, constatătoare din 2 odăi și bucatărie, pivniță, bucatărie de vară, curte spațioasă și gră-dină mare cu pomi și cu plantație de viță de viic, — e de vânzare din mână liberă.

Informații mai de-aproape dă proprietarul casei 3-3 (83).

Nagy Mozes
Orăștie, str. Prundului Nr. 14.

„PALAVRE”

un drăguț volumaș de schițe scrise cu spirit și cu haz de

GAVRIL TODICĂ

au apărut! Volumaș de 4 coale tipărite; cu 50 bani. Să poate procura la autor în Geoagiu (Algyógy).

Pentru economi!

„Peronospin”. Mijloc aplicat cu cel mai mare folos în contra peronosporii, la stropirea viilor. Ne-de-asămănat cu mult mai bun și mai ieftin este în folosință „Peronospinul” decit piatra vînată.

Cu „Peronospinul” stropind via 1 hectolitr de apă vine la 60 fil. pecind cu piatra vînată 1 cor. 60 fil., fiind piatra vînată foarte scumpă.

Prin întrebuințarea „Peronospin”-ului, viaa va fi hotărit mai frumoasă, boabele de struguri mai mustoase și ast-fel roada de vin mai bogată. Experiența a dovedit, că prin folosirea pietrii vinete, nu să ajung aceste rezultate, — probabil pentru aceea, că piatra vînată verzește peste măsură frunzele și prin asta abstrage din puterea și sucul viței. Praful de stropit al meu, face viața mai plină de viață și mai asigurată contra boalei de peronospora. Prețul unui pachet este 60 fil. „Peronospinul” este deja de 6 ani în întrebuințare cu cel mai frumos rezultat.

Revizătorii — comercianții capătă rabat.

Prav pentru îngrășarea vitelor cornute, porcilor și a cailor. Vacile dau prin întrebuințarea pravului acestuia lapte mai mult și mai bun. De mare însămnătate este pentru ori-care econom a întrebuința acest prav de îngrășare, căci prin aceasta să urcă va-loarea — adecă prețul vitelor, porcilor și a cailor. Prețul este 60 fil.

Moartea cloștanilor și a șoarecilor. Un prav sigur pentru stîrpirea acestora, Prețul 60 fileri.

Prav pentru ouatul găinilor. Prin întrebuințarea pravului acestuia, găinile ouă mai mult ca de comun — chiar și în timp de iarnă — pe cînd altcum nu ne ouă — sau foarte puțin. Prețul 30 fileri.

Unsoare galbină pentru păduchi la vite. Știut este, că vitele și porcii suferă mult de mîncărimea păduchilor, prin care mîncărime sunt reținuti în îngrășarea și dezvoltarea lor — ba chiar slă-bindu-ți, astfel încit în loc de a li-să ridica prețul chiar perd din valoare. De aceea, fiecare econom să întrebuințeze această unsoare — căreia îi e prețul 20 și 40 fileri.

Extracți pentru prepararea rumului și a diferitelor lickeruri. Cine vooște a-și prepara rum și lickeruri foarte bune și ieftine, să întrebuințeze aceste extracte. Prețul pentru 1 litră 40 fil. Tot cu acest preț să capătă pentru rachiul de prune, trebere, slibo-vița, borovickă și attele.

Toate acestea să capătă la

CORNEL DEMETER, apotecar în Orăștie. (Szászváros) 7-10
lingă bisericile evang. reformat.

„ARDELEANA”
Institut de credit și econ., soc. pe acții în Orăștie.
FILIALĂ ÎN VINȚUL-DE-JOS.

Capital social K 500.000. Escontează cambii cu 6—7. Fond. de rez. K 470.000. Credite de Cont-curent 6—7. Totalul fond. K 970.000. Imprumuturi ipotecare simple 6—7. Depuneri K 3,000.000. Mătește pentru depuneri 4 1/2 — 5 1/2.

Cambiile firmelor și băncilor să escontează în condițiunile cele mai avantajoase, tot-asemena creditele de Cont-curent. Darea după depuneri o plătește Institutul. Depuneri peste 20.000 cor. cu termen de absicere mai îndelungai să primesc cu 5%. Depuneri până în 5000 cor. să pot ridica ori-și cînd.

Acoardă credite eftine pe hirtii de valoare (hirtii de stat, acții dela bănci, întreprinderi).

Imprumuturi pe anuități!

În timpul din urmă „ARDELEANA” institut de credit și economii în Orăștie, a introdus lucrările sale de bancă și imprumuturile ipotecare cu anuități (la cari ratele sunt toate de o potrivă dela cea dintii până la cea din urmă, și prin urmare cele dintii rate nu-s mai grele ca cele de mai tîrziu.

Aceste imprumuturi să dau pe proprietăți de pămînt din comune rurale și urbane și pe case din comune mai mari.

Imprumuturile cu anuități să dau pe durată de timp dela 5 până la 30 de ani. În cazuri excepționale și pentru imprumuturi mari, timpul de plată poate fi și mai mare ca 30 de ani.

Suma cea mai mică a unui imprumut de acesta ipotecar (pe intabulare) cu anuități, e 200 coroane.

Planurile de amortizare pentru imprumuturile cu acoperire ipotecară bună, să socotesc cu 6% netto, în anuități de jumătăți de an, al căror termen să stabilește la timpul în care cer imprumutătorii.

În caz de conversiune, adecă în caz cînd să schimbă datorii deja întabulate la alte bănci în imprumuturi nouă cu dobîndă mai mică, imprumuturile cele nouă sunt scutite de competențe de intabulare și de timbre. Tot asemenea sunt scutite de timbru și extrasele de cărți funduare, cari să cer pentru scopuri de conversiuni.

Cererile pentru astfel de imprumuturi au a să adresa direcțiunii „Ardeleana”, institut de credit și economii, societate pe acții în Orăștie (Szászváros) și au a cuprinde:

- a) extras de cărți funduare cu datul cel mai nou și legalizat;
- b) foaia de catastru;
- c) libelul, eventual atestat de dare;
- d) atestat oficios de prețuire, în care fiecare parcelă și edificiu să fie prețuit deosebit; și
- e) eventuale contracte de vânzare ori cumpărare, de închiriere sau arîndare, dacă cel cu cererea are de acesă. În caz cînd să plănuiește a să da ca acoperire ipotecară edificii, e de lipsă să se înainteze și un atestat despre venitul aceluia.

Pentru imprumuturile ipotecare simple, cari să dau în condițiuni tot așa de ușoare ca și cele pe anuități, să cer aceleași acte.

Informațiuni mai de-aproape, precum și sfaturi în afacere de imprumuturi ipotecare cu anuități, și peste tot în ori-și-ce afacere de bancă, — să dau în localul institutului »Ardeleana», cu vorba, sau apoi prin postă, în mod gratuit.

Orăștie, 1907.

„Ardeleana”
institut de credit și economii, societate pe acții.

Tipografia Nouă, în Orăștie